

spunktet er sjakkbrettet konger behersker verden til spill om makt. Manipulering av oss alminnelige menneskueliggjøres gjennom de små situasjoner med den virkelighet vi kjenner kalmiljøet, arbeidsplassen tørre sammenheng: undering og tortur i hva Hagen Molefuttens land.

og er også at de maktsyngene ikke blir knust av til slutt, de slipper unna lukke opp på nye arenaer. altså fortsatt holde oss for å bruke egne krefter lokale så vel som globale rykkere.

rykkelfreak

kuespillere byttet ustansele i den grad at det gikk tempo og konsentrasjon, ingen skal klage på Sinikka lands ivaretagelse av dramoren, bilmekanikeren storsykkelfreaken i en og person. Det er hun som selvbygde Harley David-esten vinner borettslagets Prix og blir kjøpt opp av len.

er Henning Farner som sykkelritt som var det bukkeritt, og som er så de, oinkende, smattende likende sinna som undermolefutt at jeg fikk lyst til jem og futte litt, jeg og.

er Geir Atle Johnsen og Dahle som forvandler a to forelskede tenåringer de maktsyke konger (ved av Turid Kaarbys dramafektive kostymer), og som bra nok til at jeg synes kan forsvare å kalle seg sikkteater.

gruppa har bred erfaring niljærbeidere i ungdoms-er. Det er ingen grunn til nres teaterarbeid ikke skal etterspurt som, ja nettopp, ullt miljøarbeid.

og meg

Brukte narkotika

— Når man ser Hitler holde tale i arkivopptak får man ikke

skaffet til veie en ustyrtelig mengde bøker om Hitler og nazi-tidas Tyskland. Han mener selv at han har Norges

er selv måtte tro om den mot-takelsen han fikk.

— Seks millioner jøder myr-

seg i jødiske miljøer i Wien. Han hadde flere jøder i sin omgangskrets. Det er slett ikke umulig at han hadde en jødisk

eneste vi forstod, og å skape disse menneskene slik de var den gangen, ikke slik man mener de burde ha vært, sier Iver Tore Svenning.

Reklame-kritikk

TRONDHEIM — «Media- og reklamefolk har ved å overgå hverandre i tomhet, sensasjoner og sentimentalitet, tæmt det verbale og visuelle språket for mening. De har undergravd et av de få verktøy vi har til å opprettholde kontakten mennesker imellom.»

Denne kraftsalven er ikke hentet ut av noe samfunnskritisk skrift fra syttiåra, men står å lese i katalogen til Haugen og Manings KOKS-prosjekt i Trondhjems Kunstforening. At et reklamebyrå inviteres til å presentere seg i et offentlig galleri er både uvanlig og dristig, ettersom dette er to virksomheter ladd med henholdsvis maksimal og minimal kulturell prestisje. Når nå denne sektoren skulle belyses, er det imidlertid ikke særlig overraskende at akkurat dette byrået ble valgt. For selv om de i prinsippet står for den samme funksjon som den øvrige bransjen, så har de lansert ideer som skiller seg ut fra storparten av den verbalt/visuelle forsøplinga.

Koks-prosjektet er samtidig en ukonvensjonell form for markedsføring av institusjonen Trondhjems Kunstforening. Tida vil vel vise om opplegget har vært for sofistisert. Det er jo snakk om et meta-prosjekt, dvs. om bestrebelse på å utsi noe om massekommunikasjonens og reklamens egentlige vesen med dens egne midler. Og dette skjer ikke gjennom kritisk-analytiske metoder eller krasse sammenstillinger (f.eks. ved klare visuelle motsetninger), men med

prinsipper man gjenkjenner fra kunstnerisk praksis.

Nå er det jo ikke noe nytt innenfor reklame-bransjen, og den engelske skribenten John Berger har i boka «Ways of seeing» påpekt forbindelsen mellom det tradisjonelle oljemaleriet og reklamen. (Typisk nok fins det idag i kjølvannet på det «heftige maleriet» forsøk på å omsette

Av Harald Flor

det i annonse-plakater.) Haugen og Manings tydeligste forankringspunkter er Joseph Beuys og Kjartan Slettemark, og det fins også tilknytningspunkter til popkunstnere som Oldenburg og Warhol. Parodi-produktet «The Soft Sight — brillen som skåner mot virkeligheten», har en forgjenger i et like ironisk objekt som den engelske kunstneren Richard Hamilton lanserte gjennom bl.a. tv-reklame for en del år siden.

Kjartans «Nixon visions» er det direkte forbildet for utstillingens Willkoks-visjoner, hvor f.eks. kronestykker, sovepiller og tomme eggeskall hører med til de karakteriserende inngrepene i politikerens portrett. Men det er ikke bare statsministerens kontraste som blir utsatt for dissekering og manipulering, årets nyttårstale har fått en lignende behandling på plate. At Indremisjonens leder styres med «Soft Sight»-brille i svart/hvitt, er like slående som at F 16-modellen på forsvarsminister Sjaastads skrivebord erstattes med en boksåpner. Inngrepene dreier seg på samme måte som

hos en Kjartan eller en Georg Johannesen tankene mot overraskende og skremmende assosiasjonsområder. En slående sammenstilling er også VGs herostatisk berømte Bryllupsbilde-utgave mellom «kjevvene» på en gigantisk, svart kleklype.

Når materialet koks er valgt som symbol for denne utstillingen, så har det sammenheng med energikildens evne til «å omskape negativt til positivt, mørke til lys og det kalde til noe varmt».

Presentasjonen er uhyre profesjonelt lagt opp, jas så og si skreddersydd for lokalene når det gjelder formater, sammenstilling og utstillingsmessig sammenheng. Montre, teknisk utføring, kataloger, objekter av ulike slag for salg osv. peker på en gjennomført tilrettelegging. Men i all denne finish og presisjon opplever jeg også svakheten vis-a-vis den genuine kunstneriske kreativiteten hos forbildene — det blir for motstandslost og velsmurt. Karakteristisk nok har fotografen Dag Alvengs konsert-pregete installasjon «Nullpunktet» sterkest virkning, idet ideén her har latt seg improvisere fram på stedet. Dette gir igjen stoff til ettertanke om reklamens metoder og teknikker, uansett hvor progressiv målsettingen er.

Kjent kongefamilie påført energikilden koks. Ansvarlig for påføring er reklamebyrået Haugen og Maning.

«Åh, for en fotballbok!»
Arvid Eriksen, VG

JON Michelet
DAG Solstad

VM i fotball 1982

Til salgs hos bokhandler og Narvesen
NÅ SOM BILLIGBOK
kr. 69,-

OKTOBER

En grati
- Hver

AN I KVELD
ERIK RUDENG
OM KULTURLIV
ESSAYS

sa får du i bokhandelen.

BOKFORLAGET B

Les i påsken

Dag Solstad

Gymnaslærer Pedersens beretning om den store politiske vekkelsen som har hjemstøkt vårt land

ROMAN Kr. 118,-

OKTOBER

GO' FLEKKEN?

Ladas • Whipple • Perry

G-SONEN
OG ANDRE NYE OPPDAGELSER OM MENNESKETS SEKSUALITET

Forord av Berthold Grünfeld
Hf. kr 72,-

Aventura

på